

SOPOCKA SZKOŁA MUZYCZNA I St.
im. St. Moniuszki
ul. Obr. Westerplatte 18/20, tel. 551 26 28
81-706 SOPOT
Regon 190408765, NIP 585-112-08-76

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Data uchwalenia programu przez Radę Rodziców *12.09.2023r.*

podpis *Joanna Skwarko - arche*

Data zatwierdzenia programu przez Dyrektora Szkoły *13.10.2023r.*

podpis .....
DYREKTOR SZKOŁY
Zakrzewska
mgr Anna Zakrzewska

rok szkolny 2023/2024

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).

Sopocka Szkoła Muzyczna I stopnia im. Stanisława Moniuszki w Sopocie

- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- Priorytety Centrum Edukacji Artystycznej na rok szkolny 2023/2024.
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024.
- Statut Sopockiej Szkoły Muzycznej I st. im. Stanisława Moniuszki w Sopocie.

Sopocka Szkoła Muzyczna I stopnia im. Stanisława Moniuszki w Sopocie

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Sopockiej Szkole Muzycznej I st. opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmocniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania.

Uwzględnia kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych oraz innych problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji ubiegłorocznego programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2022/2023,
- wniosków i analiz,
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. koncepcja funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Sopocka Szkoła Muzyczna I stopnia im. Stanisława Moniuszki w Sopocie

1. Podstawowe zasady realizacji programu

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- wzmocnienie prawidłowej komunikacji interpersonalnej w indywidualnej relacji nauczyciel-uczeń podczas artystycznych zajęć edukacyjnych,
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb, specyfiki).

2. Cele wychowawcze i profilaktyczne

Uwzględniając powyższe cele ogólne, a także chcąc wykorzystać w pełni wychowawczy potencjał szkoły artystycznej, wyróżnia się następujące cele wychowawcze i profilaktyczne:

- wykształcenie szacunku dla rzetelnej pracy i zdobywania wiedzy,
- reagowania na werbalne i niewerbalne komunikaty ucznia z poszanowaniem jego potrzeb,
- respektowanie potrzeb poznawczych, społecznych, emocjonalnych i motywacyjnych uczniów,
- kształtowanie potrzeby dalszego uczenia się, doskonalenia i rozwoju,
- wskazanie dziecku różnych, społecznie akceptowanych sposobów postępowania, dochodzenia do wiedzy, zdobywania umiejętności,
- kształtowanie u ucznia potrzeby stawiania sobie celów i możliwości ich osiągnięcia,
- kształtowanie wysokiej kultury osobistej, przekazywanie dziedzictwa kulturowego i budowanie postaw patriotycznych,
- wychowywanie przez muzykę, rozwijanie samodzielności, kreatywności i wrażliwości,

Sopocka Szkoła Muzyczna I stopnia im. Stanisława Moniuszki w Sopocie

- uczenie szacunku dla dobra wspólnego i własności prywatnej, przestrzeganie wspólnie ustalonych norm zachowania,
- zwiększenie bezpieczeństwa uczniów w szkole,
- przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i przemocy,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, zachowań aspołecznych i przemocowych wśród uczniów,
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- rozwijanie wrażliwości społecznej i kompetencji moralnych - kształtowanie postaw otwartości i tolerancji, współpracy i empatii,
- wzmacnianie kompetencji komunikacyjnych - porozumiewania się, asertywności, radzenia sobie z trudnościami, stresem, lękiem i niepokojem,
- kreowanie wspierającego środowiska szkolnego wobec zróżnicowanych potrzeb i aspiracji artystycznych dzieci oraz ich rodziców,
- kształtowanie potrzeby integracji ze środowiskiem lokalnym.

3. Zadania wychowawcze i profilaktyczne szkoły

W oparciu o wymienione powyżej cele wychowawcze oraz cele profilaktyczne, wyróżnia się następujące zadania szkoły, odpowiadające czterem sferom rozwoju ucznia: fizycznej, intelektualnej, społecznej i emocjonalno-duchowej.

1) Sfera fizyczna

- kształtowanie postaw prozdrowotnych,
- dbałość o prawidłową postawę podczas gry na instrumencie,
- kształtowanie prawidłowej postawy na lekcjach rytmiki,
- korekta wad postawy podczas ćwiczeń ruchowych,
- uwrażliwienie uczniów na krzyk i hałas, jako na elementy szkodliwe dla zdrowia,
- kształtowanie u uczniów postawy odpowiedzialności za własne bezpieczeństwo oraz bezpieczeństwo innych,

Sopocka Szkoła Muzyczna I stopnia im. Stanisława Moniuszki w Sopocie

- rozpoznawanie i profilaktyka uzależnień.

2) Sfera intelektualna i edukacyjna

- pomoc w odkrywaniu i rozwijaniu własnych predyspozycji, możliwości oraz talentów,
- wspieranie twórczych postaw uczniów, zachęcanie do własnych poszukiwań artystycznych,
- stymulowanie aktywności poprzez prezentację osiągnięć uczniów,
- stwarzanie warunków motywujących do nauki, stosowanie aktywnych metod pracy na lekcjach wszystkich przedmiotów,
- organizowanie koncertów, konkursów i przeglądów,
- pomoc w pokonywaniu trudności wynikających z łączenia edukacji ogólnej z muzyczną,
- przygotowanie do samodzielnej i systematycznej pracy, kształtowanie umiejętności,
- pomoc psychologiczno-pedagogiczna.

3) Sfera społeczna

- przekazywanie pozytywnych wzorców postępowania społecznego na zajęciach indywidualnych oraz zbiorowych,
- integracja społeczności szkolnej,
- wzmocnienie prawidłowej komunikacji interpersonalnej nauczyciel-uczeń,
- tworzenie warunków do nawiązywania kontaktów z uczniami innych klas i szkół,
- kształtowanie empatii w oparciu o pomoc koleżeńską, życzliwość i szacunek,
- udział uczniów w życiu kulturalnym szkoły i środowiska,
- uczestnictwo w życiu muzycznym i kulturalnym zarówno w roli wykonawcy, jak i odbiorcy,
- udział w imprezach lokalnych i regionalnych,
- kształtowanie postaw prospołecznych poprzez tworzenie i działalność Samorządu Uczniowskiego oraz Wolontariatu,

Sopocka Szkoła Muzyczna I stopnia im. Stanisława Moniuszki w Sopocie

- kształtowanie u uczniów postawy akceptacji i ciekawości poznawczej wobec różnic kulturowych prezentowanych przez uczniów – cudzoziemców.

4) Sfera emocjonalno-duchowa

- kształtowanie poczucia estetyki i wrażliwości na piękno,
- udzielanie pomocy uczniom w eliminowaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w tym wywołujących stres, powodujących treść, itp.,
- opieka nad uczniami wymagającymi indywidualizacji metod pracy,
- reagowanie na problemy rodzinne oraz zagrożenie patologiami społecznymi,
- rozpoznanie sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia.

S F E R A	ZADANIA	PRZYKŁADOWE SPOSOBY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
I N T E L E K T U A L N A	1. Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów.	<p>- przygotowanie propozycji koncertów, warsztatów, udział w kulturalnym życiu miasta, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty Umuzyczniające dla klas III w OSM w Gdańsku, • Koncerty szkolne, • Udział w pozaszkolnych konkursach instrumentalnych, • Konkurs kompozytorski, • Konkurs skrzypcowy, • Konkursy sekcyjne, 	- wszyscy nauczyciele

Sopocka Szkoła Muzyczna I stopnia im. Stanisława Moniuszki w Sopocie

I E D U K A C Y J N A	<p>2. Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji podstawy programowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kameralia gitarowe, • Konkurs kompozytorski. <p>- korzystanie z platformy Learningapps i innych w celu utrwalania wiedzy zdobytej na lekcji,</p> <p>- poznanie sposobów na przeciwdziałanie mowie nienawiści, agresji w Internecie i w mediach społecznościowych,</p> <p>- wykorzystywanie stron internetowych i mediów społecznościowych do promowania działalności szkoły,</p> <p>- rozbudzanie ciekawości, zachęcanie i motywowanie uczniów do nauki poprzez stosowanie nowoczesnych technik i metod pracy z uczniem,</p> <p>-organizowanie imprez szkolnych i pozaszkolnych, konkursów, koncertów,</p> <p>- koncerty, popisy klasowe, konkursy szkolne i pozaszkolne,</p> <p>- uczestniczenie nauczycieli w różnych formach doskonalenia zawodowego w zakresie kompetencji psychologicznych i informatycznych.</p>	<p>- nauczyciele przedmiotów ogólnomuzycznych</p> <p>- wszyscy nauczyciele</p> <p>- Anna Zakrzewska, Dariusz Egielman przy współpracy innych nauczycieli</p> <p>- wszyscy nauczyciele</p> <p>- wszyscy nauczyciele</p>
--	--	---	--

Sopocka Szkoła Muzyczna I stopnia im. Stanisława Moniuszki w Sopocie

<p>3. Wdrażanie uczniów do systematycznej pracy nad własnym rozwojem oraz wspieranie ich indywidualnego rozwoju</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie rozwoju ucznia w realizowaniu programu muzycznego, - nagradzanie ucznia za drobne postępy, realizacje małych celów, - umożliwianie uczniowi współdecydowania o jego rozwoju artystycznym - np.: poprzez wybór utworów muzycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> - kierownicy sekcji, wszyscy nauczyciele
<p>4. Kształtowanie postawy twórczej, rozwijanie umiejętności artystycznych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowanie umiejętności stawiania realnych celów w oparciu o swoje mocne strony, • uświadamianie uczniowi jego mocnych stron, • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu rozpoznawanie i rozwijanie własnych zainteresowań, • umożliwienie dzielenia się zainteresowaniami z innymi, • kształtowanie poczucia własnej wartości ucznia, • poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy z uczniami, - udzielanie pomocy uczniom z trudnościami w uczeniu się, - dostosowanie form i metod pracy do potrzeb i możliwości ucznia. 	<ul style="list-style-type: none"> - wszyscy nauczycieli
<p>5. Pomoc psychologiczno- pedagogiczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie uczniom optymalnego rozwoju artystycznego, • pomoc w sytuacjach trudnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie uczniom wsparcia w sytuacjach trudnych, - kierowanie uczniów i rodziców do odpowiednich instytucji zajmujących się pomocą psychologiczno-pedagogiczną. 	<ul style="list-style-type: none"> - wszyscy nauczyciele

Sopocka Szkoła Muzyczna I stopnia im. Stanisława Moniuszki w Sopocie

F I Z Y C Z N A	<p>1. Podniesienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego uczniów poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznajomienie uczniów z możliwościami uzyskania pomocy w sytuacjach zagrażających ich bezpieczeństwu, • rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc potrzebującym, • budowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów, • kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji oraz potrzeb swoich i cudzych, • rozwijanie umiejętności wyrażania emocji w sposób akceptowalny społecznie, • zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych. <p>2. Przygotowanie do bezpiecznego poruszania się po drogach, korzystania ze środków komunikacji.</p>	<p>- codzienne budowanie atmosfery zaufania, szczerości na bazie dobrej komunikacji nauczyciela z uczniem i rodzicem (przestrzeń na ujawnienie przemocy będącej poza obserwacją nauczyciela)</p> <p>- diagnoza poziomu agresji podczas lekcji, przerw w postaci obserwacji, rozmów z uczniami, nauczycielami</p> <p>- reagowanie na wszelkie przejawy agresji,</p> <p>- reagowanie na wszelkie podejrzenia agresji wobec ucznia ze strony jego rodziców (procedura Niebieskiej Karty),</p> <p>- warsztaty z profesjonalistami</p> <p>- rozmowy o emocjach podczas analizy dzieł muzycznych,</p> <p>- rozważania o uczuciach w kontekście wykonywania utworów, codziennego ćwiczenia.</p> <p>- zwracanie uwagi na bezpieczeństwo ucznia opuszczającego lekcję (sprawdzenie czy uczeń z klas młodszych jest pod opieką rodzica bądź osoby dorosłej).</p> <p>- dbanie o bezpieczeństwo podczas wyjść (koncerty, konkursy),</p> <p>- budowanie umiejętności odmawiania w sytuacjach</p>	<p>-wszyscy nauczyciele</p> <p>- wszyscy nauczyciele</p>
--	--	---	--

Sopocka Szkoła Muzyczna I stopnia im. Stanisława Moniuszki w Sopocie

<p>3. Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych.</p>	<p>potencjalnie zagrażających, poprzez obserwację ucznia i rozmowy.</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowanie podstawowej wiedzy dotyczącej środków psychoaktywnych i papierosów, - wskazywanie osób i instytucji niosących pomoc osobom z problemami uzależnienia, - ukazanie potencjalnych zagrożeń wynikających z sięgania po w/w środki, -korzystanie ze scenariuszy rozmowy z uczniami na temat profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych przygotowanych przez terapeutów. 	<p>-wszyscy nauczyciele</p>
<p>4. Zapoznanie ucznia z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej, • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie, • zaznajomienie z ograniczeniami, które powinny towarzyszyć pracy z nowymi technologiami: wpływ na wzrok, wady postawy, uzależnienia, • uświadamianie konsekwencji nieprawidłowej postawy ciała. 	<ul style="list-style-type: none"> - dbanie o prawidłową postawę dziecka podczas ćwiczeń, - monitorowanie ucznia w zakresie odżywiania (np. czy na lekcję przychodzi najedzone), - rozmowy dotyczące organizacji czasu - przygotowanie planu tygodnia uwzględniającego czas na naukę w szkole ogólnej oraz muzycznej, - regulaminy szkolne, rozmowy na bieżąco. 	<p>-wszyscy nauczyciele</p>

Sopocka Szkoła Muzyczna I stopnia im. Stanisława Moniuszki w Sopocie

S P O Ł E C Z N A	<p>1. Kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznajomienie z obowiązującymi regułami (społecznymi i szkolnymi), prawami i obowiązkami ucznia, członka rodziny, obywatela, • kształtowanie umiejętności ich przestrzegania, • przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania własnego zachowania, • podnoszenie wiedzy dotyczącej norm i reguł kultury osobistej i umiejętności ich stosowania, • podnoszenie dbałości o język i kulturę słowa, • znajomość faktów dotyczących kultury, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, • budowanie umiejętności pracy zespołowej, • uwrażliwienie na werbalne i niewerbalne komunikaty uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> - uczestniczenie w wydarzeniach organizowanych przez społeczność szkolną, np.: <ul style="list-style-type: none"> • Ślubowanie klas pierwszych, • Kameralia gitarowe, • Konkurs skrzypcowy, • Koncerty sekcyjne, • Koncerty półroczne, • Koncert absolwentów. - uczestniczenie w koncertach na rzecz innych społeczności (seniorów, szkół, przedszkoli) - zapoznavanie uczniów z sylwetką patrona szkoły oraz sylwetkami polskich kompozytorów i wykonawców - zwracanie uwagi na wypowiedzi ucznia w trakcie zajęć, korekta wypowiedzi, - organizowanie uroczystości upamiętniających ważne wydarzenia historyczne, święta państwowe, podtrzymujące tradycje polskiej kultury, - stwarzanie przyjaznej i życzliwej atmosfery na lekcji, - dostosowywanie programu do potrzeb i możliwości ucznia, - dekalog ucznia, 	<ul style="list-style-type: none"> -wszyscy nauczyciele - Anna Zakrzewska, Piotr Fredrich, - Joanna Rudnicka. Maciej Góra - sekcja smyczkowa - wyznaczeni nauczyciele -Dariusz Egielman, Małgorzata Kocemba, Ewa Synajewska-Śmiszek, Barbara Prasowska-Zeidler -wszyscy nauczyciele -Dariusz Egielman - wszyscy nauczyciele - Barbara Prasowska-Zeidler
---	---	---	---

Sopocka Szkoła Muzyczna I stopnia im. Stanisława Moniuszki w Sopocie

A K S J O L O G I C Z N A		- kodeks młodego melomana.	- wszyscy nauczyciele
	<p>1. Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi niezależnie od:</p> <ul style="list-style-type: none"> - religii, - koloru skóry, - statusu materialnego, - wieku, - rozwoju intelektualnego, - rozwoju fizycznego. <ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw. <p>2. Wprowadzanie uczniów w świat wartości moralnych, rozwijanie zdolności i wrażliwości (w szczególności muzycznej) poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie analizy sytuacji społecznych, odróżniania dobra od zła, • minimalizowanie negatywnych skutków sytuacji kryzysowej wywołanej działaniami wojennymi na terenie Ukrainy, w jakiej znaleźli się uczniowie przybyli z tego państwa. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy na bieżąco, - podczas wyjazdów (konkursy, koncert, przedstawienia), - przedstawienia/musical, koncerty, - doraźne rozmowy, - rozmowy na bieżąco, granie utworów różnych kompozytorów. 	- wszyscy nauczyciele